یادداشت

مالیات؛ ابزار کاربردی تامین بودجه

آیت تجلی
کارشناس مسائل اقتصادی

کشور برای تامین مالی خود نیاز به ابزارهایی دارد که تامین کننده بودجه باشد. این درآمدها باید طبق برنامه‌های کلان و مدون جاری و ساری باشد. تامین منابع مالی برای فعالیت‌های اقتصادی از مهم‌ترین سرفصل‌های برنامه‌ها و اقدامات نهادهای مسئول در هر اقتصادی است. در اقتصاد ایران سیاست‌های کلان بودجه‌بندی و تامین منابع مالی بر پایه فروش نفت است. در کنار تامین مالی از طریق نفت‌فروشی، ابزارهای دیگری هم برای تامین منابع پیش‌بینی شده است. بی‌تردید اقتصادی مثل اقتصاد ایران برای حفظ تولید و اشتغال و مبادلات تجاری خود حتی در همین سطح فعلی نیازمند تامین مالی است؛ چه رسد به اینکه بخواهد به رشد اقتصادی مطلوبی برسد که در این صورت نیاز به تامین مالی در اقتصاد مضاعف می‌شود. بانک مرکزی در جایگاه یکی از مهم‌ترین نهادهای بازار پول، نقشی انکارناپذیر در تامین مالی طرح‌های صنعتی، تولیدی و ساختمانی دارد. در حال حاضر، بروز برخی مسائل و مشکلات در اقتصاد کشور سبب شده بانک‌ها با مشکل تامین مالی روبه‌رو شوند. در همین راستا بانک مرکزی سیاست‌های پولی و مالی را تبیین می‌کند که از دو طریق مستقیم و غیرمستقیم قابل اجراست. در اجرای سیاست پولی، بانک مرکزی می‌تواند به‌طور مستقیم از قدرت تنظیم‌کنندگی خود بهره ببرد یا به‌طور غیرمستقیم از اگزاری بر شرایط بازار پول به‌عنوان انتشاردهنده پول پرقدرت (اسکناس و مسکوک در جریان و سپرده‌های نزد بانک مرکزی) استفاده کند. یکی از متداول‌ترین روش‌های تامین مالی بانک‌ها استفاده از اوراق بهادار با پشتوانه وام‌های رهنی است، اما استفاده از این ابزار در بانک‌های اسلامی سابقه فراوانی ندارد. با تصویب قانون بازار اوراق بهادار در سال ۱۳۸۴، بستر قانونی لازم برای طراحی و انتشار اوراق بهادار جدید پدیده آمده است. روش دوم استفاده از منابع مالیاتی است که این راه سابقه‌ای طولانی در درآمدزایی دولت‌ها در جهان دارد. بر همین اساس دو نوع ابزار سیاست پولی قابل تفکیک است که ابزارهای مستقیم (عدم اتکا به شرایط بازار) و غیرمستقیم (مبتنی بر شرایط بازار) سیاست پولی نامیده می‌شوند. تامین مالی زنجیره‌ای، مجموعه‌ای از شیوه‌ها و عملیات تامین مالی از قبیل تنزیل اسناد دریافتنی، خرید دین، عاملیت، عاملیت معکوس، پرداخت تسهیلات و اوراق بهادارسازی اسناد دریافتنی است که در چارچوب روش‌های زنجیره‌ای، منجر به بهبود مدیریت سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی می‌شود. در این روش، به‌جای شیوه سنتی دریافت تسهیلات مستقیم توسط بنگاه‌های اقتصادی، فرآیند تامین مالی بنگاه‌ها به‌صورت پیوسته و در طول زنجیره‌های تامین و مبتنی بر واقعی کالا و خدمت صورت می‌گیرد. شاخص‌ترین ابزار پولی مالی که به‌پژوه اسلامی دولت بر درآمد حاصل از آن متمرکز شده مالیات است. مالیات مصوال‌ترین و مهم‌ترین منبع مالی برای تامین نیازهای مالی عمومی و یکی از موثرترین ابزارهای سیاست‌های مالی دولت به‌شمار می‌رود و دولت می‌تواند به‌واسطه آن بسیاری از خدمات اجتماعی و رفاهی را به مردم ارائه دهد و به بسیاری از فعالیت‌ها و جریانات اقتصادی و اجتماعی سمت و سوی لازم را ببخشد. دولت منابع و مصارف سال پیش‌رو خود را در سند بودجه تدوین و به مجلس برای تصویب ارائه کرد و نکته‌ای که در این زمینه بسیار مهم است، افزایش سهم درآمد مالیاتی در بودجه است. بالا بودن سهم منابع حاصل از فروش نفت و پایین بودن سهم وصولی‌های مالیاتی در ترکیب منابع بودجه عمومی دولت، علاوه بر آنکه عوارض ناگواری همچون وابستگی درآمد کشور به صدور یک کالا را در بردارد، اقتصاد کشور را از امکان استفاده موثرتر از ابزار مالیات برای اعمال سیاست مالی محروم ساخته، اما با آسیب‌شناسی افزایش مالیات‌ستانی در بودجه راهی به نسبت جدید پیش پای تامین مالی کشور از طریق بانک‌ها باز شد.

نگاه

توصیه‌های فرمانده پیشین «پلیس» به فرمانده جدید

سردار رادان به دیدار قالیباف رفت

فرمانده کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران با حضور در بهارستان با رئیس مجلس شورای اسلامی دیدار کرد. سردار سرتیپ احمدرضا رادان، فرمانده کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران با حضور در بهارستان با محمدباقر قالیباف دیدار و گفت‌وگو کرد. رئیس مجلس شورای اسلامی در این دیدار با تبریک مجدد انتصاب سردار رادان به فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران، برای وی در مسئولیت جدید در حوزه امنیت و در حوزه اجتماعی، آرزوی موفقیت کرد و گفت: مجلس شورای اسلامی آمادگی کامل دارد تا در راستای مأموریت‌های پلیس از این نهاد مهم انتظامی و اجتماعی حمایت کند تا پلیس هم در حوزه تأمین امنیت و هم در حوزه‌های اجتماعی بتواند به بهترین شکل ممکن عمل کند. رئیس قوه مقننه با تأکید بر اینکه نیروی انتظامی در خط مقدم ارتباط با مردم قرار دارد، به همین دلیل باید در اعتمادسازی مردمی و افزایش سرمایه اجتماعی نقش‌آفرین باشد، گفت: احساس امنیت و آرامش و افزایش رضایت عمومی از اراکان مهم برای نقش‌آفرینی مطلوب حاکمیت است از این رو فراجا در دوران جدید فعالیتش با حضور جتماعیانی باید در این حوزه‌ها برنامه‌هایی راهبردی و کاربردی مبتنی بر هوشمندسازی و مردمی‌سازی داشته باشد. همچنین در ادامه این دیدار، سردار رادان فرمانده کل انتظامی کشور ضمن قدردانی از توجه مجلس شورای اسلامی ضمن بیان گزارشی از اخرین وضعیت فراجا، توضیحاتی درباره برنامه‌های جدید این فرماندهی ارائه و بر ضرورت حمایت و پشتیبانی مجلس از پلیس تأکید کرد.

دکتر بهمن آرمان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

توسعه تحت تأثیر شعارهای سیاسی قرار گرفته است

با این شیوه مدیریت اقتصاد بسیاری از طرح‌های توسعه‌ای تعطیل می‌شود

امکان تحقق منابع درآمدی بودجه سال آینده کم است

بودجه سال آینده نرخ تورم را افزایش می‌دهد

تحریم کشورهای اروپایی ورود تکنولوژی به کشور را سخت‌تر می‌کند

تحقق وعده‌هایی مانند ساخت ۴ میلیون مسکن نیاز به تکنولوژی دارد

آرمان ملی- احسان انصاری: به رغم انتقاداتی که کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی به لایحه بودجه سال آینده وارد می‌کردند دیروز یکشنبه کلیات لایحه بودجه در مجلس تصویب شد. اینکه نمایندگان مجلس در نهایت چه تصمیمی درباره بودجه سال آینده می‌گیرند موضوعی است که در آینده مشخص خواهد شد. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی وضعیتی که بودجه سال آینده پیش‌روی اقتصاد کشور قرار می‌دهد با دکتر بهمن آرمان، اقتصاددان گفت‌وگو کرده است. آرمان معتقد است: «من نقطه ضعف بودجه سال آینده را بیشتر روی منابع در آمدی بودجه می‌دانم. اینکه تحقق منابع در آمدی بودجه سال آینده در نظر گرفته شده دارای نقایصی است. در چنین شرایطی دولتی با کسری بودجه مواجه خواهد شد و مجبور می‌شود اسکناس بدون پشتوانه چاپ کند. همه این موارد دست‌به‌دست هم می‌دهد تا نرخ تورم در سال آینده افزایش پیدا کند. در چنین شرایطی سودا‌گری مالی در بخش مسکن و ارز و طلا افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که دولت به راحتی می‌تواند از طریق اوراق سپرده ویژه به جای سپرده عام اقدام به استفاده از این ابزار کارآمد کند. البته با تحریم‌هایی که کشورهای اروپایی قصد دارند علیه ایران اعمال کنند بدون تردید تبادلات کالایی و واردات تکنولوژی و ماشین آلات پیشرفته که کشورهای اروپایی در اختیار دارند با چالش مواجه خواهد شد. به عنوان مثال دولت آقای رئیسی به مردم قول داده که در طول چهار سال ریاست‌جمهوری خود چهار میلیون خانه بسازند. این در حالی است که تحقق چنین وعده‌هایی نیاز به تکنولوژی دارد. امروز شرکت ترکیه‌ای که در شهرهای پرند و پردیس در حال فعالیت است دارای تکنولوژی است. شرایط به شکلی است که این شرکت یک برج ۱۶ طبقه را در مدت ۸ ماه تحویل می‌دهد. این تکنولوژی در اختیار ایران نیست. در حالی که در سازمان بورس و اوراق بهادار در آیین نامه تأسیس شرکت‌های سهامی عام پروژه محور به این موضوع اشاره شده است. با روندی که ما در حال ساخت مسکن هستیم به صورت طبیعی مشکل مسکن در کشور باقی خواهد ماند.

سخن شما به این معناست که چالش‌های اقتصادی افزایش خواهد یافت؟

در این زمینه دکتر احمد توکلی حرف درستی زدند و عنوان کردند اقتصاد را به شکلی اداره نکنید که فقرا معترض شوند. در کشوری که رشد اقتصادی وجود ندارد، پروژه‌ای اجرا نمی‌شود طبیعی است که چنین اتفاقاتی رخ خواهد داد. ایران توانایی تولید ۳۰ هزار مگاوات نیروگاه برقابی که برق رایگان تولید می‌کند را دارد در حالی که تنها ۱۲ مگاوات آن احداث شده است. این موضوع نیز ارتباطی به وضعیت تحریم‌ها و بازار ارز ندارد و تکنولوژی آن نیز در اختیار شرکت‌های داخلی قرار دارد. دولت هنوز نتوانسته در زمینه خرید تضمینی برق با بخش خصوصی به توافق دست پیدا کند. این وضعیت نشان می‌دهد که ما در شش ماه آینده به دلیل قطع برق و گاز طبیعی که تنها روی واحدهای بزرگ تأثیرگذار نیست، بلکه سایر بخش‌ها را نیز در برمی‌گیرد. به عنوان مثال برای هر شغلی که به صورت مستقیم در بخش پتروشیمی ایجاد می‌شود ۱۲۰ شغل جدید به صورت غیرمستقیم به وجود می‌آید. واقعیت این است که وضعیت کنونی کشور نتیجه سال‌ها بی‌تدبیری است. از نیمه‌های دولت اول آقای خاتمی تاکنون ایران دارای پایین‌ترین میزان سرمایه‌گذاری نسبت به تولید ناخالص داخلی در بین کشورهای خاورمیانه و شمال افریقا بوده است. این در حالی است که بدون سرمایه‌گذاری شغل ایجاد نمی‌شود و درآمدی به وجود نمی‌آید و رشد اقتصادی به وجود نمی‌آید. هر کشوری که در عرصه بین‌المللی با چالش‌های بیشتری مواجه شود به همان اندازه امکان امتیازگیری از آن بیشتر خواهد بود. به نظر می‌رسد جریان‌های خارجی برنامه‌ای در پیش گرفته‌اند که در ایران توسعه اقتصادی صورت نگیرد تا این افراد بتوانند به اهداف خود دست پیدا کنند. به همین دلیل به همان صورت که باید ریشه‌های داخلی این بحران را مورد بررسی قرار داد باید به دلایل خارجی آن نیز توجه داشت.

در کشورهای توسعه یافته و کشورهای تازه صنعتی شده بین ۵۵ تا ۶۰ درصد منابع طرح‌های توسعه‌ای از طریق بازار سرمایه تأمین می‌شود. این نسبت در ایران تنها ۵ درصد است. اینها موضوعاتی هستند که می‌تواند در کمیسیون تلفیق مجلس در زمان تصویب بودجه سال آینده مورد استفاده قرار بگیرد تا بخشی از مشکلات اقتصادی کشور را حل کند

در طول سه سال اخیر قیمت گاز طبیعی برای کارخانه‌های فولادسازی بیش از ۲۰ برابر افزایش پیدا کرده است. این موضوع نه تنها روی تولید، بلکه روی موقعیت ایران در زمینه رقابت‌پذیر بودن تولیدات ایرانی در بازارهای جهانی تأثیر خواهد گذاشت

آرمان ملی: متناسب با شرایط امروز جامعه می‌دانید؟ در شرایطی که کشور با تنش‌های بین‌المللی مواجه است و از سوی دیگر نیدیرفتن اف‌ای‌تی‌اف و نوسانات زیادی که در زمینه نفت، گاز و پتروشیمی داریم بودجه‌ای که دولت به مجلس داده را متناسب با شرایط امروز جامعه نمی‌دانم. در طول سه سال اخیر قیمت گاز طبیعی برای کارخانه‌های فولادسازی بیش از ۲۰ برابر افزایش پیدا کرده است. این موضوع نه تنها روی تولید، بلکه روی موقعیت ایران در زمینه رقابت‌پذیر بودن تولیدات ایرانی در بازارهای جهانی تأثیر خواهد گذاشت. سرمای اخیری که در کشور به وجود آمد تا ۸۰ درصد مصرف گاز طبیعی کشور را به خود اختصاص داد. این اتفاقی است که در هیچ کجای جهان رخ نمی‌دهد. معمولا انرژی را با قیمت یارانه‌ای به بخش تولید می‌دهند. قیمت گاز و برق برای بخش صنعتی یک‌سوم مصارف خانگی است. با این وجود در دهه‌های گذشته و با در پیش گرفتن سیاست‌های پوپولیستی و راضی نگه داشتن مردم این اتفاق در ایران در حال رخ دادن است. براساس آماری که شرکت نفت بریتانیا داده و مطالعات یک نهاد معتبر بین‌المللی ایران از نظر داشتن منابع گاز طبیعی در رده نخست جهان قرار دارد. براساس این تحقیقات ذخایر گاز ایران حتی از روسیه نیز بیشتر است. در طول این سال‌ها ایران در معرض تحریم قرار داشته و به همین دلیل با کشورها و شرکت‌های صاحب تکنولوژی نتوانسته ارتباط برقرار کند و به همین دلیل پس از انقلاب ما نتوانسته‌ایم مخزن جدیدی از گاز را کشف کنیم. آنچه که امروز وجود دارد و آمارهایی که به نهادهای بین‌المللی در این زمینه داده می‌شود متعلق به دوران پیش از انقلاب است. به همین دلیل سیاست‌هایی که دولت برای تأمین منابع مالی مورد نیاز خود در نظر گرفته با توجه به مسائلی که مطرح کردم در مسیر درستی قرار ندارد.

چرا دولت در این مسیر حرکت می‌کند؟

اگر لایحه بودجه به صورت سالانه به مجلس ارائه نشود به صورت یک دوازدهم و دو دوازدهم انجام خواهد شد. دلیل این موضوع این است که بسیاری از منابع مالی مورد نیاز دولت در ارتباط با خارج از کشور است. به صورت طبیعی هنگامی که ما پول نداشته باشیم وارداتی نیز در کشور صورت نمی‌گیرد. اگر واردات نیز صورت نگیرد که به صورت طبیعی عوارض گمرکی، سود بازرگانی و امثالهم نیز گرفته نمی‌شود. مهم‌ترین آسیبی که این نوع شیوه اداره اقتصاد کشور به کشور وارد می‌کند این است که تعطیلی مقطعی یا کامل بسیاری از طرح‌های توسعه‌ای است. به عنوان مثال آزادراهی مانند آزاد راه اصفهان به شیراز که در حدود ۲۲۰ کیلومتر است نباید ۱۵ سال طول بکشد، بلکه براساس استانداردهای جهانی باید حداکثر در طول دو سال به پایان برسد. این مسائل مشکلاتی را برای کشور به وجود آورده است. مشکلاتی نیز در اقتصاد کشور وجود دارد که ارتباطی با تحریم‌ها و وضعیت قیمت ارز در کشور ندارند. به عنوان مثال آزادراه‌ها، ساخت راه‌آهن و ساخت مسکن می‌توانند در کشور صورت بگیرد. در این زمینه طرح پروژه محور این اقدامات صورت بگیرد و نه از طریق دولت. با این وجود سازمان بورس و اوراق بهادار نمی‌تواند زمینه‌های این اقدامات را به وجود بیاورد. من متنی را تهیه کردم و برای سازمان بورس ارسال کردم تا این موضوع را با استفاده از رسانه‌های گروهی نیز این موضوع را در اختیار تصمیم‌گیران جامعه قرار بدهند اما بورس با این موضوع مخالفت کرد.

آیا مقوله توسعه و گسترش زیرساخت‌ها تحت تأثیر شعارهای سیاسی قرار گرفته است؟

بله؛ در واقع این اتفاق رخ داده است. این وضعیت نشان دهنده مدیریت ضعیف اقتصادی است. نماینده زاهدان در روزهای اخیر عنوان کرد که حتی یک کیلومتر آزادراه نیز در استان سیستان و بلوچستان ساخته نشده است. در سال‌های گذشته برای محرومیت‌زدایی از استان سیستان و بلوچستان تصمیم گرفته شد چند کارخانه از جمله یک کارخانه تولید لاستیک در این استان توسط سازمان گسترش و نوسازی ساخته شود. با این وجود این اتفاق تاکنون رخ نداده است. از سوی دیگر طرح انتقال آب دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان و خراسان‌های جنوبی و رضوی متأسفانه هنوز در مرحله حرف است و کار اساسی در این زمینه انجام نشده است. اینها از جمله مواردی هستند که منابع مالی آنها می‌تواند از طریق بورس تأمین شود. این در حالی است که کسانی که مدیریت بورس را برعهده دارند بر این باور هستند که بورس نباید نقشی در این امور داشته باشد. در کشورهای توسعه یافته و کشورهای تازه صنعتی شده بین ۵۵ تا ۶۰ درصد منابع طرح‌های توسعه‌ای از طریق بازار سرمایه تأمین می‌شود. این نسبت در ایران تنها ۵ درصد است. اینها موضوعاتی هستند که می‌تواند در کمیسیون تلفیق مجلس در زمان تصویب بودجه سال آینده مورد استفاده قرار بگیرد تا بخشی از مشکلات اقتصادی کشور را حل کند. اگر ما در سیستان و بلوچستان و یا در کردستان اقدامات زیرساختی و پروژه‌های توسعه‌ای را انجام می‌دادیم شاید شاهد این موضوع نبودیم که تنش‌های اجتماعی در این دو استان بیشتر از استان‌های دیگر کشور باشد.

با توجه به شرایط کنونی مهم‌ترین نقاط قوت ضعف بودجه سال آینده را چه مسائلی می‌دانید؟

من نقطه ضعف بودجه سال آینده را بیشتر روی منابع درآمدی دولت می‌دانم. با توجه به شرایط موجود امکان تحقق منابع درآمدی بودجه سال آینده کم است. به همین دلیل نیز دولت، قیمت گاز، برق و آب را افزایش داده است. این رویکرد تا حتی حال مسائل حاضر اروپایی‌ها را به این سمت هدایت می‌کند که بالاترین مجازات‌ها را در برابر سپاه اعمال کنند. کسانی که در اروپا این کار را انجام می‌دهند در مربع ایران هراسی اهداف دیگری دارند.

مساله کمی پیچیده شد چه هدفی را دنبال می‌کنند؟ آیا این گروه ضد ایرانی در آمریکا متلاسوق دادن شرایط به سمت بحرانی‌تر شدن را در نظر دارند؟

این گروه با توسل به برجام اهداف دیگری را دنبال می‌کردند که ایران مذاکرات فراجرلمی را تعطیل کرده. این بار با بازرگمایی؛ پهپادهای ایرانی را برای اروپا تهدیدی بالفعل نشان دادند. آنها اکنون سعی دارند در چالش‌های دیپلماتیک اهداف خود را در برابر ایران دنبال کنند. در این معنا که مساله با ایران را به مساله موشکی و توان تسلیحاتی تهران گسترش دهند. آنها با قرار دادن سپاه در لیست گروه‌های تروریستی می‌خواهند فعالیت‌های این نهاد را کنترل کنند و اروپا را هم به مثلث ایران هراسی نزدیک کنند.

تا چند ماه قبل اختلافی اساسی بین مثلث آمریکا، رژیم صهیونیستی و کشورهای منطقه وجود داشت و آن اینکه این مثلث ایران را به عنوان یک تهدید بالفعل تحلیل می‌کردند اما اروپایی‌ها تهدید ایران را بالفعل نمی‌دانستند به همین دلیل بیشتر به ساز و کار ارتباط نرم با ایران معتقد بودند اما اتفاقاتی در طول چند ماه گذشته افتاد که موجب شد این مثلث به مربع تبدیل شود

این گروه‌های تروریستی می‌خواهند فعالیت‌های این نهاد را کنترل کنند و اروپا را هم به مثلث ایران هراسی نزدیک کنند.

ایران اقدامات متقابلی در برابر اروپا در نظر دارد امیرعبداللهیان خبر از احتمال خروج از آن بی تی در برابر اقدامات اروپایی‌ها داده است، اقدامات تهران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ایران می‌تواند هرگونه مذاکرات را کنار بگذارد اما مسائلی مانند خروج از آن بی تی می‌تواند در مسیری باشد که آنها طراحی کرده‌اند. از این رو هر تصمیم در این ارتباط باید مورد بررسی دقیق قرار بگیرد. کشورهای غربی می‌دانند که اگر با ایران وارد جنگ شوند. پیش‌بینی مدیریت تحولات جنگ دشوار خواهد بود به همین جهت به دنبال ایجاد یک ایران تضعیف شده هستند.

نگاه آنها به ایران‌های خارج از کشور چگونه است؟ چرا در این حد به آنها اجازه مانور می‌دهند؟

به ایرانی‌های خارج از کشور به مثابه یک ابزار نگاه می‌کنند. آنها تلاش می‌کنند ایرانی که در یک سال قبل در موضع قدرت می‌توانست برجام را احیا کند را به ایران تضعیف شده تبدیل کنند و الگوی ترامپ را در مورد ایران اجرا کنند. اروپا و آمریکا در اجرای سیاست چماق و هویج به ایران هستند. در این شرایط می‌توان استغنا از مذاکره را مطرح کرد ولی طرح مسائلی مانند خروج از بی تی در شرایط کنونی کمکی به شرایط نمی‌کند. انتظار از وزارت خارجه کاهش تنش است.

کنار گذاشتن مذاکره شاید از سوی ایران عملا هرگونه امید به احیای برجام را از بین نمی‌برد؟

شرایط مذاکره کاملا مشخص است و مذاکرات هسته‌ای بدون در نظر گرفتن ابتکار از سوی طرفین، به جایی نمی‌رسد. در این ارتباط اروپا فقط ادعا دارد. برجام دو طرف اصلی دارد و آن دو طرف ایران و آمریکاست و آمریکا فعلا برجام را از دستور کار خارج کرده است. بعید است که دوشنبه در شورای اروپا مساله به سایستگذاری کلان تبدیل شود، چراکه فاصله‌ای بین پارلمان اروپا به عنوان نماینده افکار عمومی و رأی شورای اروپا به عنوان نماینده دولت‌های عضو وجود دارد. در این فاصله اروپا سیاست ترامپی را دنبال می‌کنند. از این رو تهران باید مثلث ذکر شده را طراحی کند تا شرایط تغییر نماید. اگر ایران آن سه ضلع را تغییر دهد کشورهای اروپایی به دنبال ابتکار عمل خواهند بود. این را در یاد داشته باشیم که اروپا بدون آمریکا جایگاهی در معادلات قدرت در جهان ندارد اینکه اروپایی‌ها از یک طرف تحریم از طرف دیگر شعار مذاکره می‌دهند نوعی تقسیم کار بین اروپا و آمریکا در برابر ایران است.

کشورهای غربی می‌دانند که اگر با ایران و ارد جنگ شوند پیش‌بینی مدیریت تحولات جنگ دشوار خواهد بود به همین جهت به دنبال ایجاد یک ایران تضعیف شده هستند

دیدگاه

رفت و آمد تروریست‌ها
از درهای پشتی دستگاه غربی

چهره‌های پشت‌پرده قطعنامه ضدایرانی پارلمان اروپا

سیاسیون غربی با دریگر نشان دادند از آنچه در جامعه و ذهن ایرانیان می‌گذرد شناختی ندارند. پارلمان اروپا در حالی به گنجاندن نام نیروی رسمی نظامی ایران در فهرست گروه‌های تروریستی رأی مثبت داد که صحنه‌گردان اصلی این ماجرا آشکارا منافقین بودند؛ یعنی منفورترین و اسقاطی‌ترین دار و دسته نزد ایرانی‌ها! اکثریت نمایندگان پارلمان اروپا روز چهارشنبه ۲۸ دی به گنجاندن نام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در فهرست گروه‌های تروریستی رأی دادند. در گزارش موسوم به «پاسخ اتحادیه اروپا به تظاهرات در ایران» ادعایی علیه سپاه در ارتباط با ناآرامی‌های اخیر و ادعای مشارکت تسلیحاتی با روسیه در جنگ اوکراین مطرح و از شورای اروپا خواسته شده که نام این نهاد را به فهرست گروه‌های تروریستی خود اضافه کند. طرح افزودن نام سپاه به فهرست گروه‌های تروریستی در جریان رای‌گیری روز چهارشنبه در قالب اصلاحیه به گزارش یادشده، اضافه شد. تصمیم‌گیری در مورد مصوبه پارلمان اروپا به نشست آتی دستگاه سیاست خارجی اتحادیه اروپا حواله شده تا به رأی پارلمان اروپا که در حد یک بیانیه سیاسی و فاقد ضمانت اجرایی است، امکان اعمالی شدن بدهد؛ روندی که با توجه به اظهارات مقامات دولتی اعضای اتحادیه با موانع جدی روبه‌رو است. از نگاه ناظران، آنچه بیان شد نشان می‌دهد فعالیت گروهک تروریستی منافقین و تلاش برای تاثیرگذاری بر مقام‌های اروپایی و آمریکایی وارد فاز جدیدی شده است. نشست ماه گذشته برخی مقام‌های پیشین آمریکا در حمایت از سرکرده منافقین، به راه انداختن پرونده‌های قضائی در اروپا که داغ‌ترین آن پرونده «حمید نوری» است و افزایش تحرکات و تجمعات ضدایرانی در نقاط مختلف جهان از استرالیا گرفته تا شهرهای اروپایی و آمریکایی نمودی از این فاز جدید ضدایرانی است. این در حالی است که مسئولان ایرانی در مورد تحرکات ضدایرانی اروپا هشدار داده‌اند. مسئولان ایرانی با اشاره به اینکه سپاه یک نهاد نظامی رسمی است، تحریم آن از سوی اروپا را اقدامی غیرقانونی دانسته و تبعات اتخاذ چنین تصمیمی را گوشزد کرده‌اند.

حلقه‌های اتصال تروریست‌ها با نهادهای اروپایی

جای پای گروهک تروریستی منافقین در مصوبه اخیر پارلمان اروپا قابل ردیابی است. طرح افزودن نام سپاه به فهرست گروه‌های تروریستی از سوی فراکسیون «محافظه‌کاران و اصلاح‌طلبان اروپا» مطرح و به ویژه از سوی «آنا فوتیگا» وزیر خارجه پیشین لهستان مورد دفاع قرار گرفت؛ چهره‌ای که با سازمان منافقین ارتباطی تنگاتنگ دارد. «خاویر زارالخوس» اسپانیایی هم از دیگر نماینده‌هایی بود که سه‌شنبه شب در بحث‌های مرتبط با ضرورت قرار دادن نام سپاه در فهرست گروه‌های تروریستی سخنرانی کرد. او عضو «گروه دوستان ایران آزاد در پارلمان اروپا» است؛ گروهی که بخش مهمی از مواضع ضدایرانی پارلمان اروپا را ایجاد و هدایت می‌کند. همدستی گروه دوستان ایران آزاد در پارلمان اروپا با قماش رجوی را می‌شود در فعالیت‌هایش در سال‌های اخیر به چشم دید به عنوان نمونه، این گروه که تحت تاثیر منافقین مدت‌هاست تحریم نهادهای ایرانی را هدف‌گذاری کرده است. اقدام شورای اتحادیه اروپا در مهر سالجاری در اعمال تدابیر غیرقانونی محدود کننده علیه اشخاص و نهادهای ایرانی، مبتنی بر اتهامات بی‌اساس که مصداق بارز دخالت در امور داخلی جمهوری اسلامی ایران بود، از دید بسیاری از ناظران تحت تاثیر فعالیت جدی این گروه در پارلمان اروپا بود. در نتیجه این اقدامات مداخله‌جویانه در آبان ۱۴۰۱ بود که وزارت امور خارجه کشورمان به عنوان عمل متقابل، برخی نهادها و اشخاص در حوزه اتحادیه اروپا از جمله گروه دوستان ایران آزاد را در پارلمان اروپا تحت تحریم قرار داد.

تروریست‌هایی که به تروریسم متهم می‌کنند

تمکین پارلمان اروپا در برابر خواست رجوی و سازمانش برای قرار دادن نام نیروی نظامی رسمی یک کشور در فهرست گروه‌های تروریستی در حالی است که گروهک منافقین به رغم ارتکاب جنایت‌های بسیار علیه مردم ایران و حفظ ماهیت تروریستی خود، دیگر در فهرست سازمان‌های تروریستی این اتحادیه قرار ندارد. منافقین از طریق لابی‌ها و اقدامات پرنفوذ رسانه‌ریزی شده و صرف هزینه‌های هنگفت، موفق به جلب شخصیت‌های پرنفوذ سیاسی به عنوان «حامی» خروج نام این گروه از «فهرست گروه‌های تروریستی» در اتحادیه اروپا و حتی ایالات متحده آمریکا شده است. اتحادیه اروپا در بهمن ۸۷ این سازمان را از فهرست گروه‌های تروریستی خود خارج کرد. پیش از آن، گروهک منافقین بارها اتحادیه اروپا را متهم کرده بود که در تلاش برای متوقف ساختن برنامه هسته‌ای ایران، برای «خشنود کردن تهران»! این سازمان را در فهرست سازمان‌های تروریستی نگه می‌دارد. وزارت امور خارجه آمریکا هم در مهر ۱۹ ماه این سازمان را به دلیل آنچه «تایید نشدن انجام هرگونه اقدام تروریستی توسط این گروه در یک دهه اخیر و همکاری مسالمت‌آمیز آن در بستن اردوگاه شبه نظامی اشرف» خواند، از فهرست گروه‌های تروریستی خود خارج کرد. جالب آنکه مدعیان حقوق بشر به رغم «نگرانی‌های جدی» نه تنها نام این سازمان تروریستی را از فهرست گروه‌های تروریستی خود حذف کردند، بلکه بعد از ۱۰ سال آن را به جایگاهی رسانده‌اند که سرکرده‌اش می‌تواند ستاتورها و سیاسیون آمریکایی و نمایندگان پارلمان اروپا را در راستای منافع خود علیه ایران به خدمت بگیرد. اقدامات کنشگران مدعی دفاع از حقوق بشر در «تروریسم‌شویی» از چهره منافقین و کنشگری در راستای منافع این سازمان تروریستی، چهره دروغین حقوق بشری آمریکا و اروپا را شفاف‌تر کرده است.

حشمت!... فلاحت پیشه در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

اروپا بدون آمریکا جایگاهی در معادلات قدرت ندارد

تهران نیازمند مثلث جدید برای عبور از شرایط کنونی است ◀ **اروپا و آمریکا در مورد ایران تقسیم کار کرده‌اند**

آرمان ملی: صحنه بازی و معادلات در برابر ایران تغییر کرده. اروپا یکباره در برابر تهران قرار گرفته است. تل آویو با وجود اینکه نتانیاهو دوباره در قدرت قرار دارد، عملا بحث چندانی در مورد توافق هسته‌ای نمی‌کند. آمریکا نیز در پس سکوت عمیق در مورد برجام اعلام کرده بازگشت به برجام در دستور کارش نیست. نقش اروپا در ایجاد یک جبهه ضد ایرانی جدی شده است. به طوری که پارلمان اتحادیه اروپا در مصوبه‌ای رأی به تروریستی بودن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی داده و از سوی دیگر در تهران نیز فضا در حال تقابلی شدن در برابر اقدام خصمانه اتحادیه اروپاست و از قرار معلوم مجلس ایران در نظر دارد قانونی را به تصویب برساند که نیروهای نظامی اروپا و نیروهای تروریستی اعلام شوند. از سوی دیگر امیرعبداللهیان که تنها فردی بود که طی ماه‌های گذشته پشت برجام را می‌گرفت خبر داده در صورتی که اروپا بخواهد این روند را ادامه دهد تهران نیز در مورد خروج از آن بی تی تصمیم خواهد گرفت. به نظر می‌رسد شرایط بین ایران و اروپا نیازمند یک تحول عمیق است تا عملا از اضمحلال در روابط ایران و اروپا جلوگیری شود. «آرمان ملی» در این ارتباط با حشمت!... فلاحت پیشه رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم به گفت‌وگو پرداخته است. او اعتقاد دارد در برجام فعلا از دستور کار آمریکا خارج شده و اروپایی‌ها هم سیاست ترامپی را در برابر ایران عهده‌گرفته و دستگاه سیاست خارجی اکنون وظیفه دارد که تنش زدایی کند تا شرایط برای کاهش تشنج بین ایران و اروپایی‌ها فراهم شود.

موضع‌گیری‌های اروپا علیه تهران یکباره از شدت زیادی برخوردار شده است با نهادهای ایران را تحریم می‌کنند یا اینکه افرادی را مورد تحریم قرار می‌دهند و اکنون نیز علیه سپاه مواضع سخت والبته غیرمنطقی می‌گیرند. چرا در این حد موضع آنها علیه ایران تغییر کرده است؟

تا چند ماه قبل اختلافی اساسی بین مثلث آمریکا، رژیم صهیونیستی و کشورهای منطقه وجود داشت و آن اینکه این مثلث ایران را به عنوان یک تهدید بالفعل تحلیل می‌کردند اما اروپایی‌ها تهدید ایران را بالفعل نمی‌دانستند به همین دلیل بیشتر به ساز و کار ارتباط نرم با ایران معتقد بودند اما اتفاقاتی در طول چند ماه گذشته افتاد که موجب شد این مثلث به مربع تبدل شود. علت نیز در تاآرامی‌های اخیر و مهم‌تر از همه جنگ اوکراین بود.

چرا اوکراین؟

ریشه مساله را باید در سال ۲۰۰۱ مورد جست و جو قرار داد. در آن سال آمریکا، ایران را در محور ادعایی شرارت قرار داد. آن زمان ایران برای اینکه اجازه ندهد پروژه آمریکا علیه تهران اجرایی شود به توافقاتی به اروپایی‌ها رسید. ایران به هیچ وجه علاقه ندارد که مناسباتش با اروپا تیره‌سازی به مناسباتش با آمریکا شود. در آن زمان اروپایی‌ها اینکارتاپی را با ایران شکل دادند و اروپا به کانون اینکارتاپی بین ایران و آمریکا تبدل شد و سال‌ها بعد برجام میوه این اینکارتاپ شد. در مرحله بعد اینکارات احیای برجام در دستور کار قرار گرفت، اما این اینکارات تحت شعاع جنگ اوکراین قرار داده شد. بنده در طول یکسال گذشته و حتی قبل از جنگ اوکراین بارها اعلام کردم که جنگ اوکراین اثر منفی بر روابط ایران و اروپا خواهد گذاشت.

سوال اینجاست که در هر جنگی کشورها به خرید سلاح می‌پردازند همین عربستان مگر در جنگ با یمن تا دندان مسلح به سلاح‌های آمریکایی نبود؟! پس چرا مساله پهپادهای ادعایی ایران از سوی غرب آنقدر جدی تلقی شد که برخی معتقدند بر مذاکرات بر جامی هم اثر گذاشته است؟

هیچ جنگی در دنیا به اندازه جنگ اوکراین تنوع جن